

μελαγχολικώτερον, καὶ ὠχρότερον, τὸ πτωματώδες σχεδόν, πρόσωπον τῆς κομήσεως. Οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου διὰ μέλανος ὑφάσματος ἦσαν ἐμπεπετασμένοι.

Ὅτε εἰσῆλθεν ὁ συμβολαιογράφος, ἡ κόμησσα ἀνηγέρθη ὀλίγον ἐπὶ τῶν προσκεφάλων. Ἦτο τριακοντούτις καὶ λίαν ἰσχυρή, ὁμοιάζουσα πρὸς σκελετόν, ἐν ᾧ ἐναπέμεινε εἰσέτι πνοή τις ζωῆς. Ὁ συμβολαιογράφος παρέστη εἰς τὰς τελευταίας ὥρας πολλῶν πελατῶν του· ἀλλὰ σκηνὴν τοιαύτην οὐδέποτε εἶδεν· ἰσχυροτάτην κατέλιπεν αὐτῷ ἐντύπωσιν, προσελθούσαν ἐκ τοῦ προσώπου, τῆς ὥρας, τοῦ τόπου καὶ τῶν περιστάσεων.

Ἡ κόμησσα προσεπάθησε νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ κόπου δὲ καὶ φωνῆς ἀσθενεστάτης καὶ μόλις ἀκουσθείσης κατώρθωσε νὰ εἴπῃ:

— Σὰς περιέμεινα πολύ!...

Ὁ συμβολαιογράφος ἤθελε νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' ἀνεχαίτισθη ὑπὸ τῆς νοσοκόμου, ἥτις ἐκάθησεν αὐτὸν ἐπὶ τινος ἔδρας, παρὰ τῆς κλίνης.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς συννοίας, ἡ ψυχωραγοῦσα μετὰ κόπου ἐξήγαγε τῶν ἐφαπλωμάτων τὴν μίαν τῶν χειρῶν, δι' ἧς ἐκράτει φάκελλον ἐσφραγισμένον, καὶ προσήνεγκεν αὐτὸν τῷ συμβολαιογράφῳ, λέγουσα μετὰ τόνου σχεδὸν ἀκαταλήπτου:

— Σὰς παραδίδω τὴν τελευταίαν θέλησίν μου.

Ἐπειτα, ὡσεὶ ἐξαντληθεῖσα ἐκ τῆς γενομένης βίας, ἔπεσε πάλιν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἀφοῦ μετὰ ζέσεως ἠσπάσθη τὸν ἐσταυρωμένον, ἐξέπνευσεν.

Ὁ συμβολαιογράφος, ὅστις ὑπὸ ψυχροῦ περιερόρετο ἰδρώτος, εἶπε πρὸς τὴν γρατὰν θαλαμηπόλον νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς κομήσεως, καὶ ἐγκατέλιπεν εὐθὺς τὸν πύργον, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν διαθήκην τῆς θανούσης.

Ὅταν ἀκολούθως μὲ τὰς ἀπαιτούμενας τυπικότητας ἠνεψόχη ἡ διαθήκη, εὐρέθη ὅτι ἐν αὐτῇ ἡ κόμησσα τοῦ Μερσὲ ἐκάλει τὸν συμβολαιογράφον ἐκτελεστὴν τῆς διαθήκης τῆς, πλὴν δὲ τινῶν κληροδοτημάτων, ἄφινε ὅλην τὴν σπουδαίαν περιουσίαν τῆς εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Βανδώμης. Αἱ διατάξεις ἔπειτα, ὡς πρὸς τὸν πύργον τῆς *Grande Brétèche*, ἦσαν παράδοξοι, καὶ ἐξήγειραν τὴν ἐκκλησίαν ἀπάντων ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. Ἴδου αὐτὰ:

«Ὁ πύργος, μεθ' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ, θὰ μείνῃ ἐπὶ πενήτηντα ἔτη, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου μου, ἐν ἣ εὐρίσκειται τὴν καταστάσει. Ὅλα τὰ δωμάτια θὰ μείνωσι κεκλεισμένα, οὐδεὶς δὲ θὰ εἰσέλθῃ, ὑφ' οἰκονομίας πρόφασιν, μέχρις οὐ παρελθῇ ἡ ὁρισθεῖσα ἐποχή. Οὐδεμίαν ἐπισκευὴν θὰ γείνη, οὔτε εἰς τὸν πύργον, οὔτε εἰς τοὺς περιβόλους· πάντα δέον νὰ μείνωσιν ἐκτεθειμένα εἰς τὰς τοῦ χρόνου καταστροφάς. Ἐάν, παρελθόντων τῶν 50 ἐτῶν, ὁ συμβολαιογράφος ζῆ ἀκόμη, καὶ ὅλαι αἱ ἄνω διατάξεις πιστῶς τηρηθῶσιν, αὐτὸς θὰ γείνη ὁ κύριος τοῦ πύργου· ἂν δ' ἔχη ἀποθάνῃ, ἡ κυριότης μεταβαίη εἰς τοὺς νομίμους αὐτοῦ κληρονόμους.

Ἐάν ὅμως αἱ ἄνω μνησθεῖσαι διατάξεις δὲν ἐκτελεσθῶσιν ἐν πλήρει ἀκριβείᾳ, κληρονόμος τοῦ πύργου ἔσται ὁ πλησιέστερος συγγενὴς μου, ὁ ὁποῖος ὅμως ὑποχρεοῦται ν' ἀκολουθήσῃ εἰδικὰς τινὰς διατάξεις, περιεχομένας ἐν τῷ ἐσφραγισμένῳ κωδικέλλῳ, τῷ συνημμένῳ τῇ διαθήκῃ ταύτῃ, ἀλλὰ τὸ ὅποῖον δὲν θ' ἀνοιχθῇ, εἰμὴ μετὰ τὰ πενήτηντα ἔτη».

Πολλὰ παρήλθον ἔτη, ἡ δὲ ἐκκλησίαις, ἡ ὑπὸ τόσων παραδόξων διατάξεων ἐξεγερευθεῖσα, βαθμηδὸν ἠλαττώθη, ἐνῶ ὁ πύργος μεθ' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτων του ἤρειποῦτο.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε ἔλαβε χώραν γεγονός τι, ὅπερ ἤρχισε νὰ ῥίπτῃ ὀλίγον φῶς ἐπ' ἐκείνων τῶν μυστηρίων, καὶ νὰ ἀναζωπυροῖ τὴν τοῦ τόπου περιέργειαν ἐπὶ τῶν συμβαμάτων τοῦ φεουδικοῦ ἐκείνου πύργου.

Ἱερεὺς τις παρακειμένης μονῆς προσεκλήθη εἰς τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην γυναικὸς τινος ὀνόματι Ροζαλίας Λεμπᾶ, ἥτις ὑπὸ τὴν σφαγίδα τῆς ἐξομολογήσεως τῷ ἐνεπιστεύθη τρομερὸν μυστικόν. Μετ' οὐ πολὺ ὁ ἱερεὺς αὐτὸς ἀπέθανεν, ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς μονῆς, μετὰ τῶν χαρτίων του, εὗρε τὴν ἐξομολόγησιν τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἐν ἣ διηγούντο τὰ ἑξῆς:

«Ὅκτὼ σχεδὸν ἑβδομάδας, πρὸ τῆς αἰφνιδικῆς ἀναχωρήσεως τοῦ κόμητος ἐκ τοῦ πύργου, ἡ κόμησσα, προσβληθεῖσα, ὡς ἐλέγετο, ὑπὸ βαρείας ἀσθενείας, ἀπεσύρθη εἰς ἐσωτερικόν τι οἶκημα, ὅπως μὲν ἡσυχωτέρα, πολὺ μακρὰν ἐκείνου τοῦ κόμητος. Ὁ κοιτῶν αὐτῆς εἶχε θύρας ὑαλοφράκτους, φερούσας εἰς λειμῶνα, ὅστις, εὐχάριστον σχηματίζων κλιτὸν, ἔφθασε μέχρι τῶν ὄχθων τῆς Loiva. Ἐν τῷ αὐτῷ κοιτῶνι εὐρίσκειτο μικρὸν προσευχητᾶριον, μὲ ὑαλοφράκτον ἐπίσης θύραν, ὅπερ ἦτο ἐσκαμμένον ἐντὸς τῶν τειχῶν τοῦ πύργου, καὶ οὐδεμίαν ἐπομένως ἄλλην ὀπὴν εἶχεν ἢ τὴν θύραν τῆς εἰσόδου.

«Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀφίχθησαν Ἴσπανοὶ τινες αἰχμαλῶτοι, τοὺς ὁποίους φιλοφρόνως ὑπεδέχθησαν εἰς τὰς παρακειμένας πόλεις καὶ εἰς τὰς διαφόρους ἐπαύλεις. Ἡ κόμησσα δὲ καὶ ὁ κόμης αὐτὸς εἶχον σχετισθῆ μὲ τινὰς αὐτῶν εἰς τὰς συναστροφάς τῆς Βανδώμης, καὶ μετὰ τὸ τούτων μὲ νεκρὸν τινα Ἴσπανὸν ἀξιοματικόν, ὀνομαζόμενον Λέοντα δὲ Πόντε, ὅστις τοσαύτας περιποιήσεις ἐδαψίλευσε τῇ κομήσει, ὥστε νὰ διεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ συζύγου.

«Οὗτος παρετήρει πάσας τὰς κινήσεις τῆς συζύγου του, καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν ἐβασάνιζε διὰ τῶν παραδοξοτέρων σκηνῶν ζηλοτυπίας καὶ ἀνευ ἀφορμῆς ἀκόμη.

«Ἡ ἀσθένεια τῆς κομήσεως ἀπὸ δέκα ἡδὴ ἢ δώδεκα ἡμερῶν διήρκει, ὅταν ὁ κόμης, ὑπὸ μοίρας τινὸς ἢ μᾶλλον ὑπὸ τῆς ὑπονοίας, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν πύργον ἐκ τῆς λέσχης, δύο ὥρας πρὶν τοῦ συνήθους. Εἶχε χάσει κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν σπουδαῖα ποσὰ εἰς τὸ χαρτοπαίγιον. Πρὸ πολλοῦ συνεθίζεν, ὅταν ἤρχετο εἰς τὴν αἰ-

κίαν, νὰ πληροφοροῦνται παρὰ τῆς θαλαμηπόλου τῆς κομήσεως, Ροζαλίας, περὶ τῆς ὑγείας τῆς κυρίας τῆς· ἀλλ' ἀπεναντίας τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ αὐτὸς οὗτος εἰς τὰ δωμάτια τῆς, χωρὶς νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν θαλαμηπόλον νὰ τὸν ἀναγγεῖλῃ. Τὰ βήματα του ἀντήκου ἐν τῷ διαδρόμῳ, καί, φθὰς εἰς τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος τῆς κομήσεως, νομίζει ὅτι ἀκούει κλειομένην ἔσθην τὴν τοῦ μικροῦ προσευχητᾶριου.

«Δὲν εἶπε λέξιν, ἔμεινε δὲ ἀτενῶς θεωρῶν τὴν κόμησσαν, ἥτις ἐκάθητο παρὰ τὴν ἐστίαν, ἐν ἣ τὸ πῦρ ἦτο σχεδὸν ἐσβεσμένον.

«— Πολὺ ἀργὰ ἦλθε ἀπόψε, τῷ εἶπεν ἡ κόμησσα μὲ τρέμουσαν φωνήν.

«Ὁ κόμης δὲν ἀπεκρίθη πλὴν ἐβάδισεν ἄνω καὶ κάτω ἐν τῷ δωματίῳ, μὲ βήματα ἐνδόμυχον ταραχὴν ἐκφράζοντα, μὲ τοὺς βραχιόνας συμπεπλεγμένους ἐπὶ τοῦ στήθους.

«— Ἀσθενεῖς ἴσως, φίλε μου, ἡ ἔχεις καμμίαν δυσἀρέσκειαν; ἠρώτησεν ἡ κόμησσα.

«Ὁ κόμης δὲν ἀπεκρίθη.

«— Πῆγαινε, εἶπεν ἡ κόμησσα πρὸς τὴν θαλαμηπόλον, ἥτις προσήρχετο, ὅπως τῇ παράσχῃ τὰς συνήθεις ὑπηρεσίας.

«Ὅτε ἔμειναν μόνοι, ἡ τοῦλάχιστον οὕτως ἐνόμιζεν ὁ κόμης, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ θαλαμηπόλος κατεσκόπευεν εἰς τὴν θύραν, αὐτὸς ἐπορεύθη πρὸς τὴν κόμησσαν, καὶ κάτωχρος, καὶ τρέμων σύσσωμος, τὴν ἠρώτησεν, ἐὰν ἐκεῖ ἦτο τις κερυμμένος.

«— Ὅχι, σύζυγέ μου, ἀπεκρίθη ἡ κόμησσα ψυχρὰ καὶ ἤρεμος.

Ἐν Ζακύνθῳ.

[Ἐπταὶ τὸ τέλος.]

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Τοῖς κκ. Ἀνατοκροῖταις ἡμῶν: Θ. Ι. Β. Ἀργαλαστὴν, Ι. Α. Ἀργαλαστὴν, Γ. Ι. Ο. Ταχ. Ἐπιστάτην, Κατάκωλον, Δ. Δ. οἰκηγόρον, Λαμίαν, Γ. Α. Κ. φαρμακοποιόν, Μεσσηνίην, Α. Κ. Σπάρτην, Β. Α. Ο. Σπείτας, Ἰω. Κ. Σ. φαρμακοποιόν, Τρίπολιν. Παρακαλεῖται νὰ μᾶς ἀποστείλῃτε ἐπὶ συστάσει τὰ ἐκ τῶν εἰς χεῖράς σας ἀποδείξεων εἰσπραχθέντα χρήματα καὶ τὰς μὴ ἐξοφληθείσας ἀποδείξεις.

κ. Α. Α. Γαστοῦνην. Ἀντίτιμον τριῶν συνδρομῶν ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν. — κ. Δ. Π. Χαλκίδα. Τὰ φύλλα ἀποτέλλοντα τακτικώτατα· ἐξετάσατε εἰς τὸ ταχυδρομεῖον. — κ. Μ. Κ. Ρωσσίαν. Τὰ καθυστερούμενα ἀπεστάλησαν· συνέβη λάθος, μᾶς συγχωρεῖτε. — κ. Μ. Π. Ὑδραν. Ἡ ἀπόδειξις ἐδόθη τῷ πληρώσαντι τὴν συνδρομὴν σας κ. Κ. Γ., βιβλίον ἀπεστάλη. — κκ. Κ. Ν. καὶ Β. Φ. Βῶλον, Κ. Δ. Κ. Λεγαίναν, Κ. Σ. Ἰθάκην. Ἀπεστάλησαν. — κυρίαν Ε. Κ. Ἀπόδειξις καὶ βιβλίον ἐδόθη τῷ πληρώσαντι κ. Α. Κ. — κυρίαν Α. Ι. Κεφαλληνίαν. Ἀπόδειξις καὶ βιβλίον ἐδόθη τῷ πληρώσαντι κ. Γ. Κ. — κ. Α. Κ. Σύρον. Ἀντίτιμον τριῶν συνδρομῶν ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν· ἀποδείξεις ἀπεστάλη ὁ: καὶ βιβλία. — κκ. Ν. Κ. Β. Θεσσαλονικίην, κυρίαν Σ. Χ. Σ. καὶ Α. Κ. Πάτρας, κυρίαν Χ. Γ. Γ. καὶ Π. Γ. (Κ.) Σύρον, Α. Δ. Κ. Ἀργοστασίην, Γ. Φ. καὶ Π. Σ. Κ. Πειραιᾶ, Γ. Α. Π. Πύργον, Π. Α. Α. Αἴγιναν, Χ. Α. Φόρσαλα, κυρίαν Α. Α. Σ., Σ. Α. Γ. καὶ Χ. Σ. Κελαμπικίαν, Ν. Χ. καὶ Ι. Κ. Χανία, Σ. Ι. Α. Ζίχουθον, Κ. Δ. Ἀρίσαν, Δ. Μ. καὶ Ι. Δ. Κ. Βῶλον, Ι. Π. Αἴγιον, Σ. Σ. Ἀργ. Μύκωνον, Γ. Δ. Α. Μεσολόγιον, Κ. Κ. Ἀρταν. Ἐλήφθησαν· βιβλία ἀπεστάλησαν.